

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

(протокол № 1 від 30.08.2022)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

/...../

« 31 » серпня 2022 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Новояворівського

закладу дошкільної освіти № 4

Новояворівської міської ради

на 2022 – 2023 навчальний рік

Освітню програму схвалено рішенням засідання педагогічної ради закладу (протокол №1 від 30.08.2022 року) та затверджено наказом директора закладу № 01-06/47 від 08.09.2022 року.

Програма розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція) та Концепції Нової української школи.

Автори – укладачі:

Марія Боднар, директор,

Ганна Уманець, вихователь-методист.

Зміст:

Вступ	4
Розділ 1.Методична проблема та завдання на 2022/2023 н.р.....	7
Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів освіти.....	9
Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти.....	12
Розділ 4. Опис «моделі» випускника ЗДО.....	15
Розділ 5. Мета та завдання освітнього процесу.....	18
Розділ 6. Особливості організації освітнього процесу та застосованих у ньому педагогічних технологій.....	19
Розділ 7. Моніторинг якості освіти.....	25
Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу в 2022-2023 н.р.....	37
Розділ 9. Основні показники реалізації та прогнозований результат Освітньої програми».....	39

ВСТУП

Освітня діяльність у 2022/2023 навчальному році буде організована відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція), Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України (затверджено наказом Наказ Міністерства освіти і науки України 06 червня 2022 року № 527), Положення про заклад дошкільної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 86 від 27 січня 2021 року), Санітарного регламенту для закладів дошкільної освіти (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234), Гранично допустимого навантаження на дитину у закладах дошкільної освіти різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446), Перелік навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти, листів Міністерства освіти і науки:

- «Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період» (від 22.06.2022 р. № 1/6894-22),
  - «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році» (від 27.07.2022 р. № 1/8504-22),
  - «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-454),
  - «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах» (від 02.09.2016 №1/9-456),
  - «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (від 11.10.2017 №1/9-546),
  - «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти» (від 09.12.2019 № 1/9-750),
  - «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» (від 19.04.2018 №1/9-249),
  - «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» (від 13.11.2018 №1/9-691),
  - «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (від 14.02.2019 №1/11-1491),
- власного статуту та інших нормативно-правових документів в сфері освіти.

Пріоритетний напрямок роботи Новояворівського ЗДО №4 НМР – народознавчий на засадах християнської моралі.

Освітня програма діяльності зорієнтована на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя та створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування.

Цілі і завдання Освітньої програми визначаються відповідно до його Статуту і реалізованими програмами, технологіями. Заклад прагне задовольнити потреби громадян відповідної території мікрорайону міста в здобутті дошкільної освіти, забезпечити відповідність рівня дошкільної освіти вимогам Базового компонента дошкільної освіти; створювати безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей відповідно до санітарно-гігієнічним вимог та забезпечувати їх дотримання. Освітня програма враховує потреби дитячого контингенту.

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня 2022 року і закінчується 31 травня 2023 року, літній період – з 1 червня 2023 року по 31 серпня 2023 року. Загальна тривалість канікул, під час яких заняття з вихованцями не проводяться, складає 120 днів:

літні – 91 календарний день, 1 червня по 31 серпня,

осінні – 5 календарних днів, 24 жовтня по 28 жовтня,

зимові – 12 календарних днів, 1 січня по 12 січня,

весняні – 12 календарних днів, 11 квітня по 23 квітня.

У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна діяльність.

У закладі дошкільної освіти встановлено 5-денний робочий тиждень. Заклад працює з 8.30 до 18.00.

Одним із основних напрямків діяльності – є організація роботи з батьками вихованців. Для налагодження тісної співпраці з дорослими в закладі плануються та систематично проводяться відповідні заходи:

- батьківські збори з використанням інтерактивних форм роботи (круглий стіл, ділова гра тощо);

- бесіди, консультації;
- майстер-класи;
- «буккросинг» (постійно діючі групові центри психолого-педагогічної літератури);
- «батьківська скринька», пам'ятки-поради в групових роздягальних кімнатах (у разі відміни карантину);
- тестування, анкетування тощо;
- інформування в Viber групах, web-сайті ЗДО.

Створення відповідних умов для повноцінного розвитку та комфортного перебування дітей у закладі забезпечує адміністрація. За можливістю та за наявністю відповідного фінансування ведуться ремонтні роботи та оновлюється розвивальне середовище, що є важливим засобом його призначення закладу.

Терміни реалізації Освітньої програми передбачено на період 2022/2023 н.р.

Розділ 1. Методична проблема та завдання на 2022/2023 н.р.

Аналіз діяльності педагогічного колективу, результати діагностування та реальний стан освітнього процесу підтверджують необхідність продовжити роботу над реалізацією методичної проблеми «Формування у дітей необхідних компетенцій, навичок самостійної та спільної діяльності, активної взаємодії у соціумі шляхом створення багатофункціонального, варіативного, доступного, безпечного предметно-просторового середовища, сприятливого для гармонійного розвитку особистості дошкільника як гаранта готовності до Нової української школи та реалізації індивідуальних творчих потреб кожної дитини». Робота колективу над методичною проблемою означає: проведення моніторингу змісту і якості дошкільної освіти; освоєння нетрадиційних дисциплін; пошук оригінальних методик і технологій з різних розділів програм. Усе це спрямовує педагога на дослідницьку науково-пошукову роботу, на пошуки більш досконалих педагогічних технологій.

Враховуючи аналіз освітньої і методичної роботи у 2021-2022 н.р., досягнення і перспективи розвитку ЗДО, педагогічний колектив в 2022-2023 навчальному році буде спрямовувати свою діяльність на розв'язання основних пріоритетних завдань.

Пріоритетні завдання:

1. Формувати в дітей основи громадянськості завдяки участі в освітній діяльності громадянсько-патріотичного змісту.
2. Забезпечити умови організації сюжетно-рольової гри як засобу розвитку ініціативи та інтересу дошкільнят до навколишнього середовища.
3. Вивчити і оцінити якість освітньої діяльності закладу дошкільної освіти через проведення комплексу самооцінювання за напрямом «Методична робота».

Шляхи реалізації завдань:

- Особистісно-орієнтований підхід до кожного вихованця.
- Забезпечення наступності дошкільної та початкової ланок освіти.
- Орієнтовне перспективно-календарне тематичне планування.
- Організація розвивального середовища.
- Інтеграція різних видів діяльності.
- Використання освітніх технологій.
- Співпраця з родинами вихованців.

Завдання педагогічного колективу на літній період 2023 року:

1. Створити умови для ефективного оздоровлення дітей улітку шляхом упровадження сучасних здоров'язбережувальних та здоров'яформувальних технологій.
2. Реалізувати систему заходів, направлених на оздоровлення і фізичний розвиток дітей, їх етичне виховання, розвиток допитливості і пізнавальної активності, формування культурно-гігієнічних і трудових навичок.
3. Продовжити поглиблену роботу з розвитку у дошкільників позитивного ставлення до духовних цінностей через ознайомлення з літніми народними та календарними святами.
4. Здійснювати педагогічну і санітарну освіту батьків по питаннях виховання і оздоровлення дітей в літній період.

Розділ 2. Права та обов'язки здобувачів освіти

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави.

Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору.

Права та обов'язки батьків (або осіб, що їх замінюють) здобувачів освіти

Статтею 55-ю Закону України «Про освіту» визначено права та обов'язки батьків (або осіб, що їх замінюють) здобувачів освіти. Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості. Батьки мають рівні права та обов'язки щодо освіти і розвитку дитини.

Батьки (або особи, що їх замінюють) мають право:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси здобувачів освіти;
- звертатися до закладів освіти, органів управління освітою з питань освіти;
- обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти;
- брати участь у громадському самоврядуванні закладу освіти, зокрема обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування закладу освіти.

Окремо варто звернути увагу на такі права батьків:

- завчасно отримувати інформацію про всі заплановані у закладі освіти та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти та надавати згоду на участь у них дитини;
- брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та/або індивідуального навчального плану;
- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти у закладі освіти та його освітньої діяльності.

При цьому батьки (або особи, що їх замінюють) здобувачів освіти зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до здоров'я свого й оточуючих, довкілля;
- сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягненню дитиною передбачених нею результатів навчання;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя.

Особливо варті уваги й такі обов'язки батьків, які знадобляться в сучасному житті. Наприклад, формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану.

Батьки (або особи, які їх замінюють) зобов'язані:

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати у дітей усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати у дитини повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності).

У ч.4 ст.55 Закону вказано, що держава надає батькам здобувачів освіти допомогу у виконанні ними своїх обов'язків, захищає права сім'ї. При цьому органи державної влади та місцевого самоврядування мають поважати право батьків виховувати своїх дітей відповідно до власних релігійних і філософських переконань, а суб'єкти освітньої діяльності мають враховувати відповідні переконання під час організації та реалізації освітнього процесу, що не повинно порушувати права, свободи та законні інтереси інших учасників освітнього процесу.

Закон України «Про дошкільну освіту» Стаття 36. Права та обов'язки батьків або осіб, які їх замінюють:

1. Батьки або особи, які їх замінюють, мають право:

- вибирати заклад дошкільної освіти та форму здобуття дитиною дошкільної освіти;
- обирати і бути обраними до органів громадського самоврядування закладу дошкільної освіти;
- звертатися до відповідних органів управління освітою з питань розвитку, виховання і навчання своїх дітей;
- захищати законні інтереси своїх дітей у відповідних державних органах і суді.

2. Батьки або особи, які їх замінюють, зобов'язані:

- виховувати у дітей любов до України, повагу до національних, історичних, культурних цінностей Українського народу, дбайливе ставлення до довкілля;
- забезпечувати умови для здобуття дітьми старшого дошкільного віку дошкільної освіти за будь-якою формою;
- постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних задатків, нахилів та здібностей;
- поважати гідність дитини;
- виховувати у дитини працелюбність, шанобливе ставлення до старших за віком, державної мови, регіональних мов або мов меншин і рідної мови, до народних традицій і звичаїв.

Розділ 3. Умови забезпечення якості дошкільної освіти

Якісна освіта – це освіта, спрямована на формування нової життєво компетентної особистості.

Це освіта, яка враховує сутнісні індивідуальні характеристики кожної дитини, розкриває та розвиває її задатки і на цій основі забезпечує максимальну реалізацію її потенціалу;

- це освіта, яка здатна до безперервної модернізації та інновацій, потенційно спроможна давати адекватні відповіді на виклики цивілізації;
- це освіта, яка забезпечує відповідність освітнього процесу та змісту освіти прийнятним Державним стандартам.

Головне завдання – забезпечити юне покоління якісною освітою, тобто виховати активну, самодостатню, інноваційну особистість, здатну вчитися впродовж життя, орієнтуватися у новому швидкозмінному світі і бути конкурентоспроможною в ньому.

Показником правильної кадрової політики є стабільність кадрового складу. Адміністрація закладу постійно опікується питанням фахового зростання працівників, психологічного мікроклімату в колективі.

Якісний склад педагогічних працівників на 2022-2023 н.р.

№	Категорія педпрацівників	Всього педпрацівн.	Освіта		
			Неповна вища	Базова вища	Вища
1	Директор	1			1
2	Вихователь-методист	1	1		
3	Вихователі	24	15	1	8
4	Музичний керівник	3	1		2
5	Фізінструктор	1	1		
	Всього:	30	18	1	11

Головним завданням методичної служби ЗДО є постійна робота щодо педагогічної зрілості вихователів, складовими якої є професійна та особистісна зрілість.

Формування професійної зрілості педагогів відбувається шляхом:

- стимулювання їх службової і суспільної активності, оновлення і удосконалення знань;
- формування нового, сучасного педагогічного мислення, у дусі гуманістичної педагогіки, спрямованого на вирішення завдань розвитку суб'єктності дитини в освітній діяльності;
- удосконалення педагогічної і методичної майстерності на основі оволодіння новими педагогічними технологіями;
- удосконалення діяльності педагогів з організації творчої, активної, самостійної роботи дітей на заняттях;
- формування вмінь і навичок аналізу освітнього процесу в цілому і самоаналізу своєї освітньої діяльності;
- виявлення, узагальнення і впровадження перспективного педагогічного досвіду;
- залучення педагогів до пошукової діяльності на підставі доступних і зрозумілих їм методик.

Особистісну зрілість педагога засвідчує його особистісна та соціальна компетентність.

Особистісна компетентність визначається комплексом особистісних рис, вмінь а саме:

- **інтелектуальних** (креативності, евристичності, здатності виділяти головне й другорядне, встановлювати закономірності, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, бачити ситуацію з різних точок зору; розсудливості, виваженості);
- **моральних** (щирості, доброзичливості, чуйності, толерантності, відповідальності тощо);
- **емоційних** (врівноваженості, здатності стримувати імпульсивні емоції; позитивного самопочуття);

- **вольових** (наполегливості, самостійності, цілеспрямованості, витриманості тощо);
- **перцептивних** (спостережливість, сприятливість, вміння відчувати стан іншого та адекватно на нього реагувати);
- **контрольно-оцінних** (схильність до обґрунтованих та оптимістичних оцінок; здатність використовувати конструктивні, захисні, регулювальні, спрямувальні та такі, що раціоналізують та мобілізують і заспокоюють судження).

Соціальна компетентність педагога означає сформованість таких умінь:

- **уміння поважати дошкільника** (ставитися до нього як до цінності; визнавати за ним право на помилку; бачити його чесноти й досягнення; приймати таким, яким він є; вірити в його можливості; визнавати право бути самим собою, поводитися самостійно, мати свою точку зору, власні таємниці, проявляти творчість; не принижувати його гідності);
- **уміння розуміти вихованця** (орієнтуватися в його сильних і слабких сторонах, бачити сутнісне в ньому, мати уявлення про його натуру; відчувати його стан, настрої, прогнозувати ймовірну тактику поведінки; використовувати інтуїцію; виявляти проникливість, чуйність, щирість);
- **уміння допомагати і підтримувати дитину** (не просто давати їй поради або щось вирішувати за неї, а сприяти повноцінній життєдіяльності створювати атмосферу безпеки й довіри, спиратися на її сильні сторони, не підкреслювати слабких, поступово ускладнювати завдання);
- **уміння домовлятися, укладати з вихованцем угоду** (запобігати конфліктам та з найменшим емоційними витратами розв'язувати їх, уникати загострень взаємин; підтримувати справедливі відносини; активно слухати дитину; сприяти рівноправним партнерським стосункам);
- **уміння бути самим собою** (зберігати свою індивідуальність, своєрідність; виявляти принциповість у ситуаціях тиску; не намагатися бути «як усі», мати своє особистісне та професійне обличчя).

Педагоги закладу створюють сучасне розвивальне середовище в кожній віковій групі та ЗДО загалом. Для поповнення ігрових осередків залучають батьків вихованців організовуючи акції по виготовленню іграшок власними руками.

Розділ 4. Опис «моделі» випускника ЗДО

Психофізіологічний розвиток:

- має зрілі мозкові структури та функції;
- характерною є відносна стабільність та рухливість нервової системи;
- проявляє достатню рухову активність;
- проявляє умілість рук, практичну вправність;
- володіє основними гігієнічними навичками;
- знає свою статеву належність, усвідомлює її незмінність, розуміє, чим відрізняється від представників протилежної статі;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- працездатна, втомлюється лише після чималого навантаження;
- користується як провідною правою/лівою рукою;
- не заїкається і не має інших невротичних проявів.

Інтелектуальний розвиток:

- володіє елементарною системою знань про основні предмети і явища навколишнього світу та саму себе, а також деякими простими поняттями;
- уміє концентрувати увагу, виконує вимогу за інструкцією дорослого;
- диференційовано сприймає різноманітну інформацію (візуальну, аудіальну, тактильну);
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації;
- усвідомлює основні зв'язки між явищами;
- має розвинене логічне запам'ятовування – добре запам'ятовує і відтворює;
- встановлює логічну послідовність подій;
- відтворює зразок на вимогу;
- робить припущення, висуває гіпотези, виявляє елементи креативності;
- розрізняє звуки мовлення, співвідносить їх з буквами, синтезує звуки у слова; знаходить потрібні слова для вираження думки, використовує складні речення;
- диференціює числа, додає і віднімає у межах 10, визначає найпростіші зміни цифрових рядів;
- розрізняє реальне і уявне, зовнішнє і внутрішнє.

Мотиваційний розвиток:

- хоче йти до школи;
- вирізняється високою допитливістю – розвинена пізнавальна мотивація;
- може поступитися «хочу» заради «необхідно», відмовитися від бажаного на користь соціально важливого;

- має сформовану мотивацію досягнення, прагне досягти успіху;
- свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя;
- зацікавлено ставиться до спілкування з новими дорослими та однолітками;
- у соціально прийнятний спосіб самореалізовується, самостверджується;
- має сформовану первинну систему матеріальних і духовних потреб.

Емоційний розвиток:

- переживає глибоко, виражає почуття щиро, яскраво;
- сприйнятлива, диференціює емоційно-смісловий характер зовнішніх впливів, чутлива до нього;
- знає основні емоції, особливості їх вираження мімікою, жестами, діями, тональністю голосу;
- адекватно виражає свої ставлення, настрої, стан;
- утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- чутлива до значущих людей, виявляє чуйність, намагається бути суголосною стану та настрою інших;
- оптимістично ставиться до проблем і складностей, має сформоване почуття гумору;
- володіє елементарною емоційною культурою, самовиражається у соціально прийнятний спосіб.

Розвиток вольової сфери:

- свідомо приймає та утримує мету, діє цілеспрямовано;
- концентрує увагу на завданні, певний час не відволікається;
- мобілізує себе на виконання завдання;
- розраховує на власні сили, розмірковує і поводить самостійно;
- звертається по допомогу лише в разі об'єктивної необхідності;
- конструктивно розв'язує проблеми, долає труднощі;
- доводить розпочате до кінця;
- може відстояти власну точку зору;
- визнає свої помилки;
- дотримується своїх обіцянок.

Соціальний розвиток:

- приймає соціальний статус школяра, усвідомлює його важливість;
- відкрита контактам, комунікабельна;
- прихильно, доброзичливо ставиться до рідних, знайомих, товаришів;
- уміє налагоджувати взаємодію, працювати в команді;
- узгоджує індивідуальні інтереси з груповими;
- реалізує основні моральні принципи, прагне дотримуватися в поведінці та діяльності соціальних норм і правил;

- намагається уникати конфліктів, мирно розв'язує спірні питання, може дійти згоди, домовитися;
- орієнтується у поведінці на вимогу дорослого та на совість як внутрішню етичну інстанцію;
- усвідомлює межі схвалюваної і соціально неприйнятної поведінки;
- поважає себе та інших;
- має елементарну систему ставлень.

З метою забезпечення наступності ЗДО№4 -ЗОШ І-ІІІст. №1 **розроблено та затверджено** «Наступність у роботі ДНЗ-ЗОШ на 2022-2023 н.р».

Методична робота по наступності організована за двома напрямками:

- інформаційно-просвітницьким;
- практичним.

Наступність передбачає встановлення зв'язків між дошкільною ланкою освіти та початковою школою в умовах НУШ за напрямками:

- психофізичний розвиток;
- формування особистості;
- зміст освіти;
- методи навчання і виховання.

Організаційні завдання для забезпечення наступності:

- узгодженість питань щодо розвитку навчання та виховання дітей старшого дошкільного віку та 1 класу, організацій з ними освітнього процесу;
- укладання угоди про співпрацю;
- максимальне охоплення дітей 5 річного віку дошкільною освітою та надання їм якісних освітніх послуг.

Умови реалізації наступності:

- довготривале співробітництво;
- планомірна та систематична робота колективів;
- комплексі методичні заходи;
- результативність;
- поступовий різнобічний розвиток дитини;
- успішний перехід дитини до школи;
- розширення кругозору дитини;
- позитивне ставлення до школи;
- адаптація до шкільного навчання.

Розділ 5. Мета та завдання освітнього процесу

Мета Освітньої програми на 2022-2023 н.р.: створення в закладі дошкільної освіти інтегрованої освіти, що реалізує право кожної дитини на якісну і доступну освіту, що забезпечує рівні стартові можливості для повноцінного фізичного і психічного розвитку дітей, як основи їх успішного навчання в школі в умовах інтеграції зусиль сім'ї і закладу дошкільної освіти.

Основними завданнями виступають:

1. Створення системи управління якістю освіти дошкільників шляхом введення:
  - нових умов і форм організації освітнього процесу (перевага надається ігровій, спільній і самостійній діяльності дітей);
  - нових освітніх технологій (мнемотехніка, сторітелінг, леп бук та інших);
  - оновлення методичного і дидактичного забезпечення, впровадження інформаційних технологій в освітній і управлінський процес.
2. Створення системи консультування і супроводу батьківської громадськості у питаннях:
  - освіти і розвитку дітей раннього та передшкільного віку;
  - підготовки дітей до шкільного навчання;
  - удосконалення фізкультурно-оздоровчої роботи;
  - використання інноваційних педагогічних та ІКТ технологій в освітньому процесі.
3. Удосконалення стратегії і тактики побудови розвивального середовища закладу дошкільної освіти, що враховує принцип динамічності і розвиваючого навчання, вікові психологічні і фізичні особливості вихованців та сприяє самореалізації дитини в різних видах діяльності:
  - зміцнення матеріально-технічної бази закладу;
  - розвиток системи управління ЗДО на основі підвищення компетентності батьків з питань взаємодії з дошкільною установою.

Пріоритетними напрямками роботи є:

- народознавчий на засадах християнської моралі;

- створення розвивального життєвого простору, найсприятливішого для гармонійного і різнобічного розвитку, системного виховання і навчання дітей в ранній та дошкільний період;
- осучаснення та гуманізація педагогічного процесу на основі особистісно-орієнтованої моделі виховання і навчання, впровадження нових форм діяльності закладу дошкільної освіти в умовах модернізації дошкільної освіти;
- впровадження передових педагогічних ідей, новітніх освітніх технологій, що сприяють ефективному розвитку пізнавальних здібностей дошкільників в різних видах дитячої діяльності;
- формування основних компетенцій дошкільників за освітніми напрямками «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина в світі культури», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини»;
- охорона життя і здоров'я дітей, оновлення та удосконалення форм, змісту, методів фізкультурно-оздоровчої роботи і шляхів формування у дошкільників ціннісного ставлення до власного здоров'я;
- оновлення стратегії і тактики взаємодії педагогів з батьками.

Розділ 6. Особливості організації освітнього процесу та застосованих у ньому педагогічних технологій

Надання додаткових освітніх послуг в ДНЗ в 2022-2023 н.р.

1. Гурток іноземної мови (англійська), (платна послуга).
2. «Нетрадиційні техніки малювання» (середня група №1).
3. «Народознавчий гурток «Дивоцвіт» (середня група №2)
4. Театральний гурток «Казка» (середня група №1)
5. «Спортивний гурток «Шахова академія» (старша група №3)
- 6.«Чарівна лабораторія» пошуково-дослідницька діяльність (старша група №1)

7. Гурток з ОБЖ (молодша група №2)

Профільне спрямування вікових груп в 2022-2023 н.р.

1. Християнське виховання.
2. Фольклорно – етнографічна.

Перелік інноваційних технологій, що будуть використовуватися в 2022-2023 н.р.

1. Педагогіка М. Монтесорі “Будинок вільної дитини”.
2. Особистісний розвиток дитини засобами взаємодії різних видів мистецтв.
3. Нетрадиційні техніки малювання як засіб розвитку творчих здібностей дітей.
4. Пальчикові ігри.
5. Розвиток творчої уяви дітей за методикою Л. Фесюкової.
6. «Сендплей» (ігри з піском) – ефективний метод розвитку дитини.
7. Здоров'язбережувальні технології.
8. Впровадження ігор за методикою Миколи Шутя «А давайте пограємо!».
9. Нетрадиційні методи малювання за методикою І.О. Ликової.
10. Інноваційна технологія «Казкові лабіринти гри».
11. «Казкова фізкультура» за методикою М.М. Єфименко.
12. Мнемотехніка як прийом навчання зв'язного мовлення.
13. Технологія естетико-екологічного виховання за Г.Тарасенко.
14. Дихальна гімнастика за методикою О.М. Стрельнікової.
15. «У світі ейдетики».
16. Використання елементів ТРВЗ. Розвивальні ігри В. Воскобовича.
17. Мовленнєве зростання дошкільника за методикою Т.О. Піроженка.
18. Формування навиків міркування за методикою Н.В. Харченко.
19. Соціальна та фінансова освіта дітей дошкільного віку (програма «Афлатот»).
20. Соціальна та фінансова освіта дітей дошкільного віку (програма «Афлатот»).
21. Коректурні таблиці за методикою Н. Гавриш.

Освітня діяльність здійснюється відповідно до плану роботи на навчальний рік та літній оздоровчий період.

Перспективне та календарне планування у вікових групах здійснюється за регламентом життєдіяльності відповідно до орієнтовного перспективно-календарного тематичного планування з урахуванням освітніх ліній та базується на інтегрованому підході до організації життєдіяльності дітей, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

В освітньому процесі використовуються такі основні **форми організації дітей:**

- спеціально організована навчальна діяльність (заняття);
- ігрова діяльність;
- самостійна діяльність (художня, рухова, мовленнєва, ігрова, трудова, дослідницька та ін.);
- індивідуальна робота;
- спостереження;
- піші переходи, екскурсії;
- свята та розваги.

Вони можуть бути організовані:

**фронтально,
підгрупами,
індивідуально,**

залежно від віку дітей, педагогічної мети, матеріально-технічного забезпечення закладу, професійної майстерності педагога.

Основною формою організованої навчальної діяльності дітей дошкільного віку є заняття з різних розділів програми.

Види занять:

За змістовими напрямками освітньої роботи:

- з фізичного виховання (тобто фізкультура, валеологічне виховання);
- з пізнавального розвитку (ознайомлення з соціумом, з природним довкіллям, логіко-математичний розвиток);
- з мовленнєвого розвитку (в т.ч. з навчання елементів грамоти);
- з художньо-продуктивної діяльності (образотворча, літературна та музична діяльність) тощо.

За змістом:

- односпрямовані або предметні (з одного виду діяльності)

- різноспрямовані або міжпредметні (носять інтегрований або комплексний характер).

За дидактичними цілями:

- на повідомлення нової інформації, формування нових знань і умінь;
- на закріплення знань і раніше отриманих умінь, систематизацію накопиченого досвіду;
- мішані заняття, що поєднують повідомлення нових знань, формування нових умінь із повторенням, закріпленням, систематизацією і застосуванням набутих знань, умінь, навичок.

За способом організації дітей:

- фронтальні (загально-групові), що проводяться одразу з усією групою дітей;
- підгрупові, для яких дітей організують по 8-15 залежно від загальної кількості;
- індивідуально-підгрупові (індивідуально-групові), на яких діти об'єднані по 4-8 чоловік;
- індивідуальні, що проводяться як з окремими дітьми (по 1), так і з маленькими підгрупами по 2-4.

За специфікою поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання виділяють такі види занять:

- комбіновані - певна комбінація наочних, словесних, практичних методів і прийомів, різних засобів навчання – вправ, ігор, іграшкової, предметної, ілюстративної наочності, літературних, музичних творів тощо;
- ігрові та сюжетно-ігрові - вирішується за допомогою спеціально підібраних ігор (дидактичних, рухливих, елементів ігор-театралізацій, драматизацій, конструкторсько-будівельних та інших) чи ігрових вправ;
- домінантні – заняття, у яких домінують певні засоби розвитку, навчання і виховання чи види діяльності.

Розподіл занять на тиждень проводиться відповідно до Наказу МОН № 446 від 20.04.15 року «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».

Тривалість занять становить:

- у групі раннього віку (3-й рік життя) – до 10 хвилин
- у молодшій групі (4-й рік життя) – не більше 15 хвилин;
- у середній групі (5-й рік життя) – 20 хвилин;
- у старшій групі (6-й, 7-й рік життя) – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно в молодшій, середній, старшій групах), проте інтегроване заняття може замінити всі інші, крім занять з фізичної культури й музичного виховання. Тобто щодня можна проводити одне інтегроване заняття, закріплюючи набуті дітьми знання і вміння в різних видах дитячої діяльності протягом дня. При цьому тривалість статичного навантаження у положенні сидячи на одне заняття не повинна перевищувати для дітей молодших груп — 15 хвилин, середніх — 20 хвилин, старших — 25 хвилин. Не дозволено вимагати від дітей виконання домашніх завдань.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять з фізичного розвитку;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів з використанням арт-терапевтичних технологій.

Тривалість фізкультурних занять для дітей наступна:

- у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин;
- від 3 до 4 років – до 20 хвилин;
- від 4 до 5 років – 20-25 хвилин;
- від 5 до 6 (7) років – 25-30 хвилин.

**Гранично допустиме навантаження на дітей протягом тижня
в ЗДО №4 НМР**

Види діяльності за освітніми напрямками	Кількість занять на тиждень за віковими групами			
	перша молодша (3-й р.ж.)	друга молодша (4-й р.ж.)	середня (5-й р.ж.)	старша (6-й р.ж.)
Ознайомлення із соціумом	1	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	4	5	5
Сенсорний розвиток	2	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	2	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	-	3	4	5
Максимальна кількість занять на тиждень	10	14	16	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	1,4	3,5	5,3	8,3

*Години передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження на дітей

Розділ 7. Моніторинг якості освіти

Мета моніторингу – виявлення ступеня відповідності результатів діяльності закладу дошкільної освіти стандартам і вимогам дошкільної освіти.

Завдання моніторингу:

- безперервно спостерігати за динамікою розвитку ЗДО, своєчасно виявляти зміни і ті фактори, які викликають ці зміни;
- здійснювати тактичне і стратегічне прогнозування розвитку найважливіших процесів у дошкільному навчальному закладі;
- підвищувати мотивацію співробітників в галузі забезпечення якості освітніх послуг;
- залучати батьківську громадськість в процес поліпшення якості освіти ЗДО.

№	Заходи	Мета	Термін виконання
1.	Педагогічна діагностика (обстеження) особливості розвитку дітей	Вивчення рівня розвитку дітей за освітніми лініями у групах	Жовтень, травень
		Відстеження результатів освітньої роботи для дітей середнього і нижче середнього рівня розвитку	Січень (у разі необхідності)
		Виявлення рівня реалізації завдань програми	II половина квітня
		Визначення рівня шкільної зрілості в старшій групі	
2.	Проведення підсумкових занять, індивідуальних бесід з дошкільниками	Визначення рівня розвитку дітей, їх обізнаності, визначення проміжних результатів.	1 раз на квартал
3.	Аналіз планів освітньої роботи з дітьми	Виявлення стану виконання державних вимог дошкільної освіти	1 раз на місяць
4.	Анкетування, тестування педагогів, батьків	Отримання різноманітного емпіричного матеріалу про необхідні аспекти діяльності педагогів, батьків	За потребою протягом року
5.	Педагогічна діагностика професійної діяльності педагогів.	Визначення рівня професійної компетентності педагогів	Вересень, квітень

6.	Моніторинг стану здоров'я дітей	Визначення груп здоров'я за підсумками поглибленого медичного огляду	Вересень, квітень
7.	Моніторинг стану захворюваності дітей та відвідування ЗДО	Визначення індексу здоров'я дошкільників	1 раз на місяць, 1 раз на квартал
8.	Моніторинг фізичного розвитку дітей	Виявлення ефективності розвитку фізичних якостей дітей	Вересень, квітень
9.	Педагогічний аналіз діяльності ЗДО за навчальний рік	Виявлення недоліків та прогнозування вирішення проблем	травень, серпень

Педагогічна діагностика (обстеження) особливості розвитку дітей здійснюватиметься:

- **ранній вік, молодший, середній, старший дошкільний вік** за матеріалами методичного посібника «Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти».

Рівні засвоєнь: В - високий рівень, Д – достатній рівень, С – середній рівень, П – початковий рівень.

РАННІЙ ВІК

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»

Ігрова компетентність

1. Відтворює характерні особливості персонажів.
2. Конструювання. Викладає доріжку з цегли, уміє виконувати дію за показом дорослого.
3. Знає, впізнає й називає різні види іграшок.
4. Називає, та розрізняє за ознаками хлопчик – дівчинка.
5. Бережно, ставиться до іграшок, дотримується порядку в ігровому куточку.
6. Бере участь у різних видах ігор.
7. Уміє використовувати іграшки в самостійних іграх.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ»

Сенсорно-пізнавальна компетентність

1. Має уявлення про величину предмета, використовує в мовленні слова: «великий», «маленький», «такий», не такий.
2. Розрізняє й називає форму предметів: круг, куля, квадрат, кубик, цеглинки.
3. Групує предмети за істотними відмінностями (круг – квадрат, куля – кубик).
4. Групує предмети за двома заданими сенсорними ознаками – величиною і формою – з чотирьох можливих. Розумові слова: «подібні», «однакові», «відмінні».
5. Помічає й розрізняє розташування предметів відносно свого тіла (вгорі – там, де голова; внизу – там, де ноги, просторові відношення («на», «під», «в»), напрямок руху: до мене (дитини), від мене (дитини).
6. Розрізняє частини доби (день, ніч).
7. Розрізняє кольори спектра: червоний, оранжевий, жовтий, зелений, синій, фіолетовий, білий, чорний, називають 4-5 кольорів.

Логіко – математична компетентність

1. Розрізняє багато, мало, один, два, три предмети за кількістю.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Упізнає та розуміє знайомі зразки малих фольклорних форм і авторських творів.
2. Відтворює зміст добре знайомих художніх творів.
3. Розповідає добре знайомі казки за допомогою наочності (на кінець року).
4. Знає на пам'ять забавлянки, вірші, вміє їх розігрувати, бере участь в іграх-драматизаціях (переважно казок) кінець року.
5. Має уявлення про сім'ю та рідний дім.
6. Має сформовані базисні елементи техніко-технологічної культури.
7. Володіє сформованими вміннями безпечної поведінки у техніко-технологічному середовищі.

8. Знаходить подібність в окресленні ліній, кольорових плям із предметами та явищами довкілля, радіє їх яскравості та розповідає про них.
9. Відтворює нестандартні зображення предметів і явищ, використовуючи зображення на папері – лінії, плями, крапки чергуючи їх по зображенні прямокутних та округлих форм.
10. Уміє передавати форму в об'ємі, ліпити предмети простої форми, володіє способами ліплення (відривання, розплющування).
11. Виокремлює форму, розмір, просторове співвідношення предметів, створює найпростіші композиції.
12. Охоче взаємодіє з дітьми та дорослими під час музичної діяльності.
13. Радіє музиці, сприймає музичний твір, рухливо реагує на моторні жанри музики.
14. Виконує образно-ігрові, основні танцювальні рухи, рухається в різних характерах музики.
15. Підспівує окремі склади, прагне співати разом із дорослим, розуміє текст пісні.
16. Цікавиться музичними іграшками-інструментами, бажає погратися з ними, відрізняє знайомі за назвою тембром звучання (бубон, брязкальце).
17. Відтворює звуки довкілля, реагує на співвідношення контрастних музичних звуків за динамікою, висотою, тембром та тривалістю.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

Мовленнєва компетентність

1. Правильно і чітко вимовляє голосні [а, о, у, е, и, і] та приголосні [п, б, т, д, г, к, м, н] звуки рідної мови, розрізняє та вимовляє звуки: [з, с, в, ф, ж, ш, г, р].
2. Уміє звуконаслідувати та добирати рими (пі-пі, іго-го, ква-ква, бі-бі, ля-ля, жу-жу, тік-тік, діль-діль).
3. Правильно вимовляє слова з роздільною вимовою при йотованих із попередніми приголосними: м' [йа]ч, п' [йу], б' [йе], з' [йі]хати.
4. Вживає іменники, дієслова, прикметники, прислівники, лексичне значення яких пов'язане із самообслуговуванням, ігровими діями.
5. Виокремлює й називає частини цілого, слова-назви тварин, рослин, іграшок, предметів побуту, явищ природи, якості предметів, знайомі кольори, форми, розміри.
6. Уживає умовні порівняння, образні вирази (зайчик-побігачик, лисичка-сестричка), узагальнювальні слова: люди, посуд, іграшки, одяг, тварини, їжа, меблі тощо.
7. Узгоджує частини мови в роді, числі та відмінку, іменники з прикметниками, дієсловами, іменники зі словами «багато», «мало» (багато іграшок, мало квітів), правильно вживає час дієслів.
8. Утворює слова з різними суфіксами: -очк-, -ечк-, -ичк-, -ок-, -ик-, -очок-, -ечок-, -ищ-, -ущ- (квіточка, чашечка, зайчик, бабусенька, вовчище).
9. Правильно вживає: слова зі змінами наголосу (кіт-кота, комар-комара), іменники, у яких відбувається чергування голосних або приголосних в основі (нога-нозі, голова-голів, чашка-чашці, друг-друге, луг-лузі).
10. Будує речення різні за інтонацією (розповідні, питальні, окличні) і за складністю (прості, складні), прості речення з прийменниками в, на, за, під, над.
11. Спілкується українською мовою залежно від ситуації. Розуміє мовлення дорослих.

Комунікативна компетентність

1. Розуміє запитання дорослого, відповідає на них; звертається до всіх у процесі спостереження за предметами, явищами; вживає слова ввічливості.
2. Робить елементарні самостійні висновки й узагальнення на основі розуміння мовлення дорослих та однолітків, користується мовленням у спілкуванні з дорослими та дітьми.
3. Слухає пояснення, невеличку сюжетну розповідь (про іграшку, предмет, за картиною), стежить за ходом розповіді і відповідає на запитання за її змістом; розмовляє фразами із 3-5 слів.
4. Переказує з допомогою дорослого добре знайомі казки та оповідання, читає напам'ять утішки, невеликі віршики.
5. Узгоджує слова з рухами під час виконання мовленнєво-рухових вправ (утішки, забавлянки, пальчикові вправи).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

1. Виявляє цікавість до природного довкілля. Охоче включається у спостереження, ігри природничого характеру.
2. Називає пори року, їх характерні ознаки, залежність властивостей ґрунту, води, снігу від стану погоди.
3. Розрізняє й називає рослини найближчого оточення (дерева, квіти, трави, овочі, фрукти).
4. Упізнає й розрізняє за зовнішнім виглядом свійські й дикі тварини, птахів.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Розуміє, що природне довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані.
2. Виявляє інтерес до живих істот, розуміє потребу збереження природи.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

Соціально-громадянська компетентність

1. Знає про своїх батьків. Розуміє відмінності дорослих людей за статтю (мама, тато, бабуся, дідусь, тітка, дядько, брат, сестра).
2. Знає про самого себе.
3. Має уявлення про родину, називає дії, які виконують члени родини.
4. Уживає слова для означення: рис характеру, поведінки (добрий, неслухняний, ласкавий); обов'язки членів родини (підмити, мити).
5. Орієнтується у віці людей: діти, дорослі, літні люди; статевій належності: чоловіки (хлопчики), жінки (дівчата).
6. Відкрита для контактів із дорослими (друзі, товариші, сусіди, працівники ЗДО тощо).
7. Дбає про безпеку своєї життєдіяльності, може елементарно собі допомогти, не розгубитися у скрутній ситуації, має навички безпечної поведінки.
8. Має уявлення про правила поведінки з однолітками, про дружні, позитивні взаємини між дітьми.
9. Уміє елементарно себе обслуговувати.
10. Використовує ввічливі слова за призначенням.
11. Виявляє елементарну гнучкість у взаєминах між людьми в різних життєвих ситуаціях.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Намагається бути охайною, має знання про гігієну тіла. Виконує за гартувальні процедури, ранкову гімнастику.
2. Визначає основні частини свого тіла, орієнтується у призначенні кожної, має уявлення про основні органи чуття.
3. Має елементарне уявлення про статеву належність, з повагою ставиться до протилежної статі.
4. Має елементарні знання про небезпечні предмети, безпечну поведінку в громадських місцях.
5. Знає ознаки здорової та хворої людини.
6. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури, вміє зберігати правильну поставу.

Рухова активність та саморегуляція

1. Виявляє рухову активність у різних видах діяльності.
2. Дбає про своє здоров'я, знає, що сприяє збереженню здоров'я.

Особистісна компетентність

1. Позитивно ставиться до себе, як до особистості. Намагається налагодити взаємини з однолітками. Має свої уподобання, прихильності, інтереси.
2. Прагне зробити свій вибір, оперує займенником «Я», порівнює себе з іншими (гордість за власні досягнення).
3. Радіє своєму імені, усвідомлює своє належність до родини. Називає основні ознаки вікових періодів.
4. Керує своїми почуттями під впливом дорослого.
5. Виявляє почуття, пов'язані з виконанням діяльності.

МОЛОДША ГРУПА

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»

Ігрова компетентність

1. Творчо відображає діяльність і взаємини дорослих у грі.
2. Виявляє ініціативу в перетворенні предметно-ігрового середовища.
3. Виявляє творчість у роботі з природним матеріалом.
4. Виявляє інтерес і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності, використовуючи різні конструктори.
5. Знає, впізнає і називає різні види іграшок.
6. Знає, впізнає і називає образні іграшки.
7. Класифікує іграшки, зроблені з різних матеріалів.
8. Уміє використовувати іграшки за призначенням.
9. Усвідомлює себе активним учасником(учасницею) ігрової діяльності.
10. Дотримується рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.
11. Дотримується ігрового партнерства.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СОЦІУМІ»

Соціально-громадянська компетентність

1. Знає своє ім'я, прізвище, імена батьків та інших членів родини.

2. Усвідомлює зміст поняття «сім'я», розуміє, що батьки найрідніші люди, які піклуються про неї, ставиться до них з любов'ю.
3. Усвідомлює, що бабусі й дідусі – це також сім'я, ставиться до них із теплотою, знає їх імена.
4. Усвідомлює обов'язки кожного члена сім'ї, намагається виконувати свої, співчуває хворим членам родини, прагне надати посильну допомогу.
5. Орієнтується в родинних зв'язках, передає особливості їхньої зовнішності, уподобань, поведінки, діяльності.
6. Знає, що родина об'єднує всіх родичів, виявляє інтерес до родинних справ, свят, зустрічей.
7. Уміє виявляти дружні, довірливі стосунки в родинному колі.
8. Називає предмети домашнього вжитку (меблі, одяг, посуд), їхні ознаки. Вживає у мовленні кількісні та порядкові числівники.
9. Має елементарні уявлення про працю дорослих удома і в дитячому садку.
10. Виявляє позитивне ставлення до трудових завдань, виконує деякі трудові доручення дорослих (батьків, вихователів у господарсько-побутовій праці).
11. Розуміє, що чужі – це люди, які між собою незнайомі, з ними треба поводитися обачно, стримано, чемно.
12. Контактуює з різними за віком дітьми, дотримується норм спілкування.
13. Використовує предмети й іграшки за призначенням.
14. Орієнтується в тому, що група – це об'єднання дітей одного віку, пов'язаних спільною діяльністю. Орієнтується в приміщенні групи, на майданчику дошкільного закладу.
15. Знає назву міста, вулиці, де мешкає, назву країни, національність.
16. Володіє елементарними морально – етичними нормами міжособистісних взаємин, дотримується їх під час спілкування.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

Мовленнєва компетентність

1. Уміє слухати звуки навколишнього середовища, імітувати голоси тварин, звуки машин.
2. Розпізнає окремі звуки у словах; визначає перший звук у мовленому слові; виокремлює та інтонуює звук, що частіше повторюється у словах вірша, утішки.
3. Правильно й чітко вимовляє всі звуки мови, особливо свистячі [з], [с], [ц], [дз], [дз'] і шиплячі [ж], [ш], [ч], [дж].
4. Говорить із різною силою голосу, передаючи інтонації запитання, здивування, радості, співчуття, суму.
5. Характеризує предмети за істотними ознаками і діями; правильно вживає слова на позначенні частин тіла людей, тварин.
6. Уміє використовувати різні частини мови у життєвих ситуаціях, узагальнювальні слова, образні вирази, порівняння.
7. Вживає слова, що означають якості та властивості предметів (величину, колір), синоніми, антоніми, спільнокореневі слова.
8. Узгоджує слова у роді, числі та відмінку; у різних відмінкових формах утворює одинину і множину іменників.
9. Вживає дієслова із займенниками ми, ви, вони, різні відмінкові форми особових займенників я, ти, він, вона, вони.
10. Утворює іменники і прикметники із суфіксами пестливості, прикметники із суфіксами –еньк-, -есеньк.
11. Будує прості та складні речення, вживає слова у кличному відмінку.
12. Спілкується українською мовою залежно від ситуації.
13. Розуміє мовлення дорослих.

Комунікативна компетентність

1. Розуміє запитання, відповідає на нього, ставить запитання дорослим та одноліткам.
2. Уживає слова ввічливості, привітання, прощання тощо.
3. Відтворює діалоги дійових осіб в ігровій діяльності.
4. Переказує з допомогою дорослого та спільного переказування знайомі казки та оповідання.
5. Складає короткі (2-3 речення) сюжетні та описові розповіді за допомогою запитань дорослого та спільного мовлення.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО – ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ»

Сенсорно – пізнавальна компетентність

1. Порівнює величини предметів (великий-маленький, довгий-короткий, високий-низький).
2. Розрізняє геометричні фігури (круг, квадрат, куля і куб) і порівнює геометричні фігури із предметами схожими з формою.
3. Визначає просторове розташування предмета відносно свого тіла (вгорі-там, де голова; внизу-там, де ноги). Просторові відношення (над, під, поруч, на, за, високо, низько).
4. Орієнтується в частинах доби (ранок, день, вечір, ніч), часових відношеннях (тепер-пізніше, спочатку-потім, учора-завтра).

Логіко-математична компетентність

1. Лічить у межах 3 у прямому порядку, утворює числа 2 і 3 способом додавання 1 до попереднього числа.
2. Порівнює чисельність множин накладанням і прикладанням предметів.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

Природничо – екологічна компетентність

1. Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля, розрізняє ознаки, стани неживої природи її якості та властивості.
2. Спостерігає, помічає і називає природні явища.
3. Розрізняє і називає рослини найближчого оточення (дерева, кущі, квіти, гриби), їх будову, смакові якості плодів. Виявляє зорову обережність під час зустрічі з новим рослинам світом.
4. Усвідомлює різноманітність рослинного світу, розрізняє тварини та їх дитинчат, зовнішню будову, живлення, пересування, захист, поведінку.
5. Має елементарні уявлення про Сонце, Місяць, зорі.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Має елементарні знання про те, що природне довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані.
2. Має бажання берегти природу. Бути чуйною до неї, робити позитивні вчинки. Свідомо оцінює свою турботу про навколишній світ як власну позитивну рису особистості.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Згадує твори фольклору, нескладні авторські твори за фрагментами, назвою, ілюстраціями; пригадує назву знайомого твору.
2. Розуміє зміст художніх творів, відповідає на нескладні запитання за їх змістом; правильно оцінює поведінку персонажів.
3. Декламує вивчені напам'ять вірші.
4. Знає назву міста (села), вулиці, де вона мешкає.
5. Знає своє ім'я, імена батьків, друзів, вихователів і помічника вихователя.
6. Знає предмети домашнього вжитку, їх ознаки.
7. Користується предметами та іграшками за призначенням.
8. Уміє будувати елементарні висловлювання про довкілля (природне, предметне, соціальне).
9. Володіє різними техніками малювання (пальчиками, пензликом, олівцями, фломастером, крейдою).
10. Створює прості композиції та аплікації, розповідає про те, що створила.
11. Ліпить з глини, творить на вологому піску; вводить власноруч створені речі в ігрову діяльність.
12. Відтворює в русі загальний характер музики, відгукується на темпові та динамічні контрасти.
13. Не напружуючись, ритмічно підспівує, протягує довгі звуки.
14. Розрізняє знайомі за тембром звучання, за назвою музичні іграшки та інструменти, виявляє бажання грати на них.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Має уявлення про основні засоби загартування.
2. Володіє елементарними правилами поведінки дома.
3. Орієнтується у приміщенні групи, користується предметами за призначенням.
4. Знає, що сприяє збереженню здоров'я (рух, правильне харчування, безпечна поведінка, догляд за тілом).
5. Намагається бути охайною, має навички особистої гігієни, самообслуговування.
6. Уміє правильно та культурно вживати їжу.

Особистісна компетентність

1. Орієнтується в ознаках статевої належності, називає частини тіла.
2. Обізнана про належність до певної статі.
3. Позитивно ставиться до себе як до особистості.
4. Має свої уподобання, інтереси, уявлення про свої добрі вчинки.
5. Діє самостійно.
6. Радіє зустрічі з однолітками.
7. Регулює власну поведінку в різних видах діяльності.

Рухова компетентність

1. Витримує навантаження відповідно до віку.
2. Називає та виконує основні фізичні вправи. Знає способи використання обладнання.
3. Підпорядковує свої дії діям інших дітей у процесі спільної рухової діяльності, прагне допомогти товаришеві.

СЕРЕДНЯ ГРУПА

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «МОВЛЕННЯ ДИТИНИ»

Мовленнєва компетентність

1. Правильно вимовляє свистячі [з], [с], [ц], [дз], [дз'], шиплячі звуки [ж], [ш], [ч], [дж], сонорні групи приголосних звуків (у яких звук переважає над голосом - [в], [й], [р], [р'], [м], [н], [н'], [л], [л'], слова з апострофом).
2. Упізнає на слух тверді м'які приголосні, звуки; слова близькі за звучання (рими) та сама добирає подібні слова, розрізняє слова, що різняться одним звуком (день-пень).
3. Уміє частково робити звуковий аналіз: встановлює послідовність звуків у слові (із трьох-чотирьох звуків) виокремлює перший і останній звук у слові, визначає місце звука у слові, придумує слова із заданим звуком.
4. Уживає в розмові слів-назви-предметів, явищ навколишнього світу, дій, ознак, кількості, назви тварин жіночого роду, назви дитинчат зі зменшено-пестливими суфіксами (кошенятко, зайченятко) і предметів (дзеркальце, віконце).
5. Уміє добирати до слів антоніми і синоніми, вживає узагальнювальні слова (меблі, посуд, квіти, тощо).
6. Уміє групувати предмети за характерними ознаками та властивостями (стіл, за яким обідають-обідній; за яким пишуть-письмовий; посуд - столовий, чайний); розуміє значення багатозначних слів (хвостик мишки-хвостик у яблука).
7. Відгадує описові загадки про іграшки, предмети, істоти, явища.
8. Утворює форми іменників чоловічого та середнього роду в родовому відмінку однини (меду, снігу) та родовому відмінку множини (цуценця-цуценят).
9. Звертає увагу на різні способи творення слів – назви дитинчат тварин, птахів (жабеня, горобеня), іменники кількісними числівниками (одна лялька, дві ляльки); назви людей за характерними ознаками (добряк, весельчак), збірними (двоє хлопців), порядковими (перший день).
10. Уживає прикметники з посиленою ознакою (злий-злющий); дієслова в різних особових формах зі змінами звуків (робити-роблю) та дієслова наказового способу (намалюй, зачини).
11. Уживає різні типи речень (прості, складні), зі сполучниками і, а, але, займенниками ви, наш, ваш, хто, що, чий, який.
12. Розуміє мовлення дорослих, казки, вірші, оповідання.

Комунікативна компетентність

1. Уміє запитувати та будувати відповідь відповідно до запитань різного типу: питання констатації (де? що? який?); причино-наслідковий (як? чому? навіщо?).
2. Уживає у розмові з дорослими й однолітками слова ввічливості; будує діалог в уявних сюжетних ситуаціях («У магазині», «В гостях»).
3. Дотримується культури спілкування в розмові з дорослими, однолітками, вживає слова ввічливості, використовує при звертанні до дорослих форму «Ви».
4. Уміє складати: загадки-описи предметів та іграшок, за якими безпосередньо спостерігають діти; описові загадки про добре знайомі іграшки, предмети, за якими безпосередньо не спостерігають.
5. Уміє складати порівняльний опис двох іграшок, картинок; опис добре знайомих сюжетних і предметних картинок.
6. Складає невеликі сюжетні розповіді за добре знайомим змістом сюжетної картинки; з допомогою вихователя складає розповідь про іграшку (спочатку за запитанням вихователя, потім самостійно).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ»

Сенсорно-пізнавальна компетентність

1. Упорядковує предмети за товщиною, шириною.
2. Знає назву сенсорних еталонів, визначає форму предметів за допомогою геометричної фігури як еталона (трикутник, чотирикутник, квадрат, круг).
3. Визначає просторове розміщення предметів відносно себе (ліворуч, праворуч, угорі, унизу, попереду, позаду).
4. Орієнтується в поняттях: «ранок», «день», «вечір», «ніч», «доба»; у відношеннях: швидше – повільніше.

Логіко-математична компетентність

1. Уміє лічити в межах «5» прямою та зворотною лічбою, утворює нове число додаванням 1 до попереднього числа, визначає місце кожного числа в ряді чисел від 1 до 5.
2. Упорядковує числові картки в межах 5 у порядку збільшення та зменшення. Користується порядковими числівниками.
3. Порівнює групи предметів за кількістю, визначає кількісні відношення між множинами (більше, менше, стільки само).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ»

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Володіє елементарними знаннями про основні здоров'язбережувальні чинники, дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки.
2. Застосовує набуті знання, вміння, навички щодо збереження здоров'я.
3. Знає правила безпечної поведінки вдома, у дошкільному закладі; має елементарні навички безпечної поведінки з предметами.
4. Володіє навичками безпечної поведінки під час агресивного поводження однолітків або дорослих, у спілкуванні з незнайомцями.
5. Розрізняє стан здорової і хворої людини, виокремлює основні ознаки захворювання.

6. Володіє навичками обслуговування, користується основними гігієнічними засобами та предметами догляду; знає що ними користуються індивідуально.
7. Зберігає правильну поставу. Усвідомлює потребу збереження правильної постави в різних видах діяльності.
8. Застосовує набуті знання, вміння, навички щодо збереження здоров'я.

Рухова компетентність

1. Знає значення фізичних вправ для власного здоров'я.
2. Активно використовує набуті рухові вміння в самостійній руховій діяльності.

Особистісна компетентність

1. Має уявлення про існування свого внутрішнього світу (думка, почуття, бажання, ставлення), усвідомлює різні сторони свого характеру.
2. Орієнтується в основних емоціях і почуттях, диференціює добро і зло. Встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями життя.
3. Правильно називає частини тіла й основні органи людського організму, їх елементарні функції; органи чуття; статеву належність; з повагою ставиться до протилежної статі.
4. Усвідомлює зв'язок своєї самооцінки з реальними досягненнями. Розуміє, що самовихваляння є негативним виявом.
5. Орієнтується у своїх правах і обов'язках, усвідомлює їх значення, відмінності. Обирає правильне рішення запрограмованій ситуації (треба-хочу).
6. Обізнана з образом самої себе, своїм «Я», своїм місцем у сім'ї, групі однолітків.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ»

Природничо-екологічна компетентність

1. Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля, яка має форму кулі та складається з повітря, суходолу, води. Знає що на суходолі є рівнини, гори, пагорби, яри.
2. Знає, що повітря є навколо нас, ним дихає все живе. Розрізняє ознаки повітря (холодне, тепле, гаряче), розуміє її залежність від пори року. Знає, що вітер - це рух повітря, він може бути корисним чи задавати шкоду.
3. Знає, як називаються водойми на Землі, що вода буває прісна, солоня. Розрізняє стани води, розуміє, що вона потрібна всім живим істотам для життя.
4. Має знання про пори року, їх характерні ознаки, послідовність. Має елементарні уявлення про природні явища.
5. Знає основні властивості вогню (корисний і небезпечний), правила безпеки поводження з вогнем. Знає про небезпеку під час грози, граду, ожеледиці.
6. Знає назви рослин найближчого оточення (дерева, кущі, окремі гриби). Має уявлення про знання сонця води для рослин.
7. Вирощує рослини та доглядає за ними спільно з дорослими.
8. Розрізняє види живих істот: комахи, риби, птахи, звірі, середовище їх існування; називає основних представників тварин найближчого оточення. Має сформований рівень догляду за живими істотами.
9. Має уявлення про планети, зірки й називає Сонце, Землю, Місяць. Володіє елементарними знаннями про Космос, емоційно передає свої враження.
10. Знає про корисні та небезпечні рослини і тварини.

Навички орієнтовані на сталий розвиток

1. Знає про те як людина використовує природне довкілля, й має уявлення про необхідність бережного ставлення до природи.
2. Усвідомлює себе частиною великого світу природи, розуміє залежність власного здоров'я від стану природи. Виявляє бажання захищати природу.
3. Виявляє бажання допомогти природі (деревцю, квіточці, пташці тощо), захистити їх.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Розуміє зміст прочитаного; пригадує повну назву, автора, зміст твору (за фрагментом, ілюстрацією), висловлює власне ставлення до твору, адекватно оцінює поведінку персонажів твору.
2. Розуміє віршовані твори, виразно читає на пам'ять знайомі вірші.
3. Відтворює знайомі художні твори в режисерських іграх та іграх – драматизаціях.
4. Уміє працювати з дитячою книгою.
5. Знає народні дитячі пісеньки, коліскові, народні дитячі ігри, свята, що проводять упродовж року.
6. У малюванні володіє вміннями та навичками, потрібними для створення власного задуму.
7. У ліпленні володіє вміннями та навичками, потрібними для створення власного задуму.
8. В аплікації володіє вміннями та навичками, потрібними для створення власного задуму.
9. Відчуває контрастних характер, темп, динамічні відтінки музичного твору, зображувальні моменти в музиці, співвідносить їх із назвою твору.
10. Опосередковано, за допомогою. Дії, визначає жанр твору.
11. Співає із задоволенням, без напруження нескладні пісні, прислухуючись до співу дітей, до музичного супроводу.
12. Розрізняє за назвою, тембром ударні, шумові музичні іграшки-інструменти, володіє способами гри на них.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА В СОЦІУМІ»

1. Знає, що таке сім'я, називає ім'я по батькові, стать і вік своїх родичів, прізвище своєї сім'ї.
2. Виявляє повагу до членів своєї сім'ї.
3. Виявляє інтерес до професії батьків, уміє цінувати їхню працю.
4. Розуміє, що родина об'єднує всіх родичів матері та батька, усвідомлює ступінь спорідненості. Ініціює підтримання родинних зв'язків.
5. Виявляє інтерес до спільних родинних справ, свят, зустрічей. Відчуває себе повноцінним членом родини.
6. Виявляє почуття піклування про своїх близьких.
7. Знайома міською квартирою, її обладнанням, а також особливостями сільського подвір'я.
8. Знає назви предметів побутової техніки, матеріали, з яких вони зроблені, правила безпечного користування.
9. Має уявлення про предмети побуту та їх назви, білизна, меблі тощо. Вживає узагальнювальні слова, назви і призначення побутових приладів.
10. Усвідомлює, що знайомі можуть бути, як і серед дорослих, так і серед дітей. Виявляє готовність і здатність доброзичливо спілкуватись з ними при зустрічі.
11. Знає про існування різних професій, називає кілька з них.
12. Усвідомлює свою залежність від старшого покоління, приймає опіку. Виявляє повагу до дорослих, готовність допомагати.
13. Піклується про людей похилого віку та людей з особливими освітніми потребами.
14. Розуміє, що чужі – це люди, які між собою не знайомі, знає, що поводитись із ними треба обачно, стримано, чемно. Може звернутися по допомогу до незнайомої людини.
15. Може легко контактувати із різними за віком людьми.
16. Виявляє інтерес і прагне брати участь у спільній справі (прибирання майданчика).
17. Свідомо ставиться до гри з однолітками, отримує радість та задоволення від гри.
18. Виявляє вміння чинити справедливо, відчуває провину за негативні вчинки, знає та використовує слова-пояснення, виправдання, вибачення.
19. Уміє підтримувати щирі взаємини в колективі.
20. Усвідомлено ставиться до вибору свого друга.
21. Знає про нашу державу: назву, символи, побут, одяг; про інші країни, назви, особливості людей, які там живуть (колір шкіри, волосся, розріз очей, статура).
22. Диференціює – гарне-негарне, добре-погане.
23. Має сформований позитивний образ «Я»
24. Знає, що Україна – рідна країна, Батьківщина, у якій живуть українці та інші народи, орієнтується у символах.
25. Знає назву рідного міста, села, де живе, ; назву вулиці й адресу дитячого садка та свою домашню адресу.
26. Знає імена і прізвища, свої та рідних, друзів, ім'я та по батьків і вихователя, його помічника, інших працівників ЗДО.
27. Знає предмети домашнього вжитку та побутову техніку, їх деталі, застосування, групує предмети за їхніми характерними ознаками.
28. Розрізняє та називає різні види транспортних засобів.
29. Виконує елементарні правила поведінки у громадських місцях, додержується правил безпеки на вулиці.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ГРА ДИТИНИ»

Ігрова компетентність

1. Творчо відображає у грі діяльність і взаємини дорослих, намагається урізноманітнити сюжет гри.
2. Виявляє інтерес і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності, використовуючи різні конструктори.
3. Класифікує іграшки, зроблені з різних матеріалів.
4. Уміє використовувати іграшки за призначенням.
5. Усвідомлює себе активним учасником ігрової діяльності.
6. Чутлива до оригінального, намагається виявити самодіяльність, вдається до асоціативних зв'язків, пригадування відомого.
7. Комунікабельна, товариська, вміє цінувати прихильне ставлення інших дітей групи до себе.
8. Визначається із сюжетом гри, засобами виразності, змістом ігрових дій, вибором іграшок.
9. Усвідомлено ставиться до гри з однолітками, отримує радість і задоволення від неї.

СТАРША ГРУПА

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ГРА ДИТИНИ”

Ігрова компетентність

1. Творчо відображає у грі діяльність і взаємини дорослих, намагається урізноманітнити сюжет гри.
2. Виявляє цікавість і бажання до відображення широкого кола об'єктів навколишньої дійсності.
3. Знає, впізнає різні види іграшок.
4. Знає, впізнає та називає різні види іграшок.
5. Знає властивості різних іграшок.
6. Визначається із сюжетом гри, засобами виразності, змістом ігрових дій, вибором іграшок.

7. Дотримується ігрового партнерства і рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.
8. Свідомо ставиться до гри з однолітками, отримує радість та задоволення від гри.
9. Ініціює, вибирає, підтримує та вибудовує різні сюжети.
10. Уміє з допомогою дорослого та самостійно організувати спільну з однолітками діяльність, налагоджувати взаємини.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ДИТИНА В СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ” ШОСТИЙ РІК ЖИТТЯ

1. Порівнює предмети за висотою, товщиною, шириною, довжиною. Буде впорядковані послідовні ряди: великий - менший - найменший тощо.
2. Розпізнає геометричні фігури, їх властивостей (трикутник, чотирикутник, п'ятикутник, круг, квадрат). Здійснює серіацію та класифікацію геометричних фігур за певною ознакою.
3. Визначає розташування предмета відносно іншого, просторове розміщення на площині (на столі, у зошиті).
4. Має уявлення про співвідношення одиниць часу, вміє користуватися календарем.

Логіко-математична компетентність

1. Володіє кількісною та порядковою лічбою в межах 10, утворює число різними способами.
2. Знає склад числа у межах 10.
3. Складає й обчислює приклади в межах 5 на додавання і віднімання за допомогою шкали лінійки.
4. Складає і розв'язує задачі на знаходження суми й залишку.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ОСОБИСТІТЬ ДИТИНИ”

Здоров'язбережувальна компетентність

1. Має елементарні уявлення про статеву належність, із повагою ставиться до протилежної статі.
2. Має елементарні знання про будову тіла людини та основні функції органів людського організму людини.
3. Дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки. Виявляє позитивне ставлення до оздоровчих традицій.
4. Знає та дотримується правил безпечної поведінки. Диференціює поняття “безпечно”, “небезпечно”.
5. Орієнтується в показниках власного здоров'я та здоров'я навколишніх людей.
6. Розуміє важливість правильного харчування для здоров'я та розвитку людини. Дотримується культури харчування.
7. Правильно користується виделкою, ножем, серветкою, їсть охайно, тримає поставу. Дотримується навичок особистої гігієни.
8. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури, прагне бути охайною.
9. Бере участь в іграх із використанням дихальних вправ, точкового масажу, пальчикової, ритмічної, мімічної, психогімнастики та гімнастики для очей. Самостійно застосовує руховий досвід у повсякденному житті

Рухова компетентність

1. Бере участь в оздоровчих і фізкультурно-розвивальних заходах, знає багато ігор.
2. Усвідомлено дотримується правил, уміє долати негативний психічний стан. Докладає вольових зусиль у подоланні труднощів.
3. Володіє основними рухами, навичками шиккування, виконує з різних вихідних положень вправи із предметами та без них. Виявляє творчу ініціативу у створенні образів, дій.

Особистісна компетентність

1. Має уявлення про існування свого внутрішнього світу (думки, почуття, бажання, ставлення). Знає, чого хоче (не хоче); може обґрунтувати своє ставлення.
2. Орієнтується в основних емоціях і почуттях; диференціює добро і зло; намагається стримувати негативні емоції.
3. Установлює причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя та своїми переживаннями, виразом обличчя, мімікою, жестами, словами передає свої почуття.
4. Оперує займенником “Я”, вирізняє себе з-поміж інших, усвідомлює, що може обходитися своїми силами, знаходить спільне і відмінне між собою та іншими.
5. Усвідомлює і переживає події минулого та сьогодення, орієнтується в майбутньому, розуміє, що обставини життя залежать від здатності допомагати самій собі.
6. Орієнтується у своїх правах і обов'язках, їх значенні.
7. Усвідомлює, що прізвище, ім'я та по батькові вказують на належність до роду, своєї родини, індивідуальність.

Соціально-громадянська компетентність

1. Знає ім'я та по батькові своє, своїх батьків, родичів.
2. Усвідомлює зміст понять “сім'я”, “сімейні традиції” (склад, взаємна турбота, доброзичливі стосунки з братами, сестрами, збереження сімейних традицій).
3. Усвідомлює обов'язки кожного члена сім'ї та свої особисто, прагне надати посильну допомогу.
4. Розуміє, що родина об'єднує всіх родичів матері та батька, усвідомлює ступінь спорідненості.
5. Відчуває себе повноцінним членом родини, розраховує на розуміння і захист з боку родичів і відповідно ставиться до них.
6. Обізнана з нормами і правилами сімейного (родинного) співжиття.

7. Має уявлення про різні професії дорослих та їх особливості (робочий одяг, знаряддя праці тощо), дбайливо ставиться до результатів праці дорослих.
8. Вирізняє знайомих людей із-поміж інших (друзів, товаришів, сусідів, працівників дошкільного закладу тощо), привітно вітається.
9. Розуміє, що з “чужими” треба поводитися обачно, стримано, чемно; у разі потреби може звернутися по допомогу до сторонніх, користується елементарними правилами самозбереження.
10. Здатна входити в контакт із різними за віком дітьми, налагоджує з ними активну взаємодію, спілкування.
11. Домагається визнання себе іншими дітьми, прагне бути бажаною у грі, спілкуванні тощо.
12. Відчуває межу допустимої поведінки, уникає гострих суперечок, намагається порозумітися.
13. Розуміє, що групу гуртують спільні цінності, відвертість стосунків, довіра, певні поведінкові норми.
14. Розуміє, що дружба - це вияв довіри, відданості, поваги між людьми. Усвідомлює, що дружбою треба дорожити.
15. Знає назву держави, її столиці, державну символіку, назву свого міста та його символіку, державні свята.
16. Знає назви народних оберегів-символів, особливості українського національного одягу, рослинні символи.
17. Має уявлення про школу, особливості діяльності учня та вчителя.
18. Усвідомлює своє місце в соціальному середовищі, обирає відповідні способи спілкування в різних життєвих ситуаціях.
19. Знає імена по батькові, прізвища своє, своїх батьків, родичів, друзів, вихователів та інших працівників дитячого садка.
20. Знає казки, легенди, оповідання, вірші про природу і предметний світ.
21. Знає про взаємини між людьми як представниками різної статі.
22. Знає назву держави, її столиці, державну символіку; назви гір, річок; найбільших міст, орієнтується у місцезнаходженні України на карті, назву свого міста (села), країни, міста чи села, де живуть родичі.
23. Знає назви предметів домашнього вжитку та побутової техніки, їх деталі, способи застосування та безпечного поводження з ними.
24. Знає народні обереги - символи (рушник, кольори на ньому); український національний одяг, віночок (квіти і стрічки на ньому); рослини-символи (калина, дуб, верба, барвінок тощо).
25. Має уявлення про школу, особливості діяльності учня та вчителя.
26. Дотримується культури людських взаємин, навичок взаємоповаги у спілкуванні та спільній діяльності, шанобливо ставиться до інших людей (дорослих і однолітків).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «ДИТИНА У СВІТІ МИСТЕЦТВА»

Мистецько-творча компетентність

1. Розрізняє та визначає жанр художнього твору (казка, оповідання, вірш, байка).
2. Пригадує повну назву твору, його автора; відповідає на запитання в різних видах бесід за змістом прочитаного, відтворює зміст почутих творів.
3. Розуміє ідею твору; орієнтується в його композиційній структурі; аналізує й адекватно оцінює характер, вчинки персонажів.
4. Виразно читає напам'ять поетичні твори; на прохання дорослих згадує скоромовки, загадки, вірші, лічилки, пісеньки (колискові, забавлянки, щедрівки, веснянки тощо).
5. Розуміє і правильно пояснює прихований зміст приказок і прислів'їв.
6. Упізнає на портретах відомих українських письменників, пригадує назви написаних ними творів (1—2).
7. Відтворює зміст художнього твору, передає характер персонажів у театралізованих іграх за змістом знайомих художніх творів.
8. На доступному рівні аналізує твори різних видів мистецтва, розуміючи їх особливості як спільні, так і відмінні.
9. Створює власні художні образи в різних видах образотворчої діяльності, передають своє ставлення до них.
10. Орієнтується на колір, лінію, форму, ритм, композицію як на засоби вираження емоційного стану та настрою митця (як справжнього художника, так і власні).
11. Виявляє ініціативу в музично-рухових і пісенних імпровізаціях, прагне грати на улюбленому дитячому музичному інструменті.
12. Визначає самостійно або опосередковано, за допомогою дії жанр маршу, пісні, танцю, впізнає мелодію знайомого музичного твору, називає улюблені музичні твори.
13. Розрізняє властивості музичного звука, окремі засоби виразності музичного образу, пісенну, дво- і тричастинну побудову музичного твору.
14. Співає улюблені пісні емоційно виразно, природним голосом.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “ДИТИНА В ПРИРОДНОМУ ДОВКІЛЛІ”

Природничо-екологічна компетентність

1. Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля. Знає, що вода буває прісна і солоня, у ній живуть живі істоти. Розрізняє стани води, розуміє, як вода надходить до осель, як впливає на вироблення енергії освітлення й опалення.

2. Знає, що повітря є навколо нас, ним дихає все живе. Розрізняє ознаки повітря, їх залежність від пори року. Усвідомлює, що вітер - це рух повітря, він може бути різної сили, може бути корисним чи завдавати шкоду (шторм, посуха, загибель рослин).
3. Має уявлення, що суша може бути різної форми (рівнина, пагорби, гори, яри). Знає, що на суходолі люди будують житло, обробляють ґрунт, що в надрах є корисні копалини.
4. Цікавиться інформацією природничого характеру, має бажання зрозуміти суть явищ, визначати взаємозв'язки.
5. Називає пори року, їх прикмети, ознаки, вміє вести календар природи. Усвідомлює причини природних явищ, розрізняє та характеризує їх, володіє навичками безпечної поведінки.
6. Орієнтується у небезпечних явищах природи: пожежа у природі, землетрус та виверження вулкану. Володіє елементарними навичками поводження з вогнем. Розуміє, що землетрус та виверження вулкану спричиняють загибель людей.
7. Розрізняє і називає найпоширеніші рослини своєї місцевості, розуміє, що вони виділяють кисень, забезпечують їжею тварин, людей. Усвідомлює, що рослини потребують світла, води, поживного ґрунту, залежать від стану погоди. Розуміє, що зміни в житті рослин відбуваються відповідно до пір року.
8. Має уявлення про види рослин: дикорослі, культурні, кімнатні, лікарські рослини; розуміє, чим вони корисні для нас - виділяють кисень, забезпечують їжею тварин, людей. Необхідність охороняти рослини.
9. Розпізнає тварин за їхніми зовнішніми ознаками, класифікує їх. Знає види птахів: ослі, перелітні.
10. Знає про зміни, що відбуваються у живих істот: тварин і птахів, комах у різні пори року.
11. Орієнтується в тому, що Всесвіт - це безліч зірок, планет, може назвати деякі з них, що Сонце - джерело світла і тепла, Місяць - супутник Землі, всі вони мають форму кулі й обертаються.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток

1. Орієнтується в тому, що довкілля і життєдіяльність людини взаємопов'язані. Має уявлення, що люди здійснюють природоохоронні заходи для збереження та відновлення тварин і рослин, які зникають.
2. Обізнана з природним середовищем планети Земля і Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць.
3. Усвідомлює себе частиною великого світу природи, знає про залежність свого здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси. Прагне до самостійних дій у природі (доглянути дерево, куц, протидіяти тим, хто шкодить тощо).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ “МОВЛЕННЯ ДИТИНИ”

Мовленнєва компетентність

1. Правильно вимовляє всі групи звуків рідної мови; слова зі збігом приголосних (книга), африкатами [дж], [дз] (бджілка, дзвоник).
2. Правильно вимовляє слова і фрази за допомогою наголосу, інтонації.
3. Відчуває риму, вміє римувати слова (колобок – колосок), зокрема й імена (Яринка – Даринка).
4. Знає і розповідає скоромовки, загадки, приказки; вживає слова-назви предметів, дій якостей, властивостей предметів, добирає синоніми, антоніми, омоніми (багатозначні слова – сонечко, ручка).
5. Уживає слова для визначення: якостей і властивостей об'єктів, що характеризують зовнішність, риси, поведінку людей і тварин.
6. Добирає слова, що виражають емоції, стани (настрій веселий, сумний); узагальнювальні слова, образні порівняння (багатий, як земля).
7. Правильно вживає назви людей з а фахом.
8. Правильно вживає закінчення родового відмінка іменників у однині та множині назвах плодів, їжі, явищ природи, взуття й одягу, у слова, що мають тільки форму множини.
9. Правильно вживаю різні форми слів для назви одних і тих самих об'єктів (заєць, зайчик, зайченя), утворює назви дитинчат тварин (жаба – жабеня), зокрема і з пестливими суфіксами (кошенятко, ведмежатко); назви дитинчат тварин і назви тварин жіночого роду від іменників чоловічого роду і навпаки (гусак – гуска, лисиця – лис).
10. Узгоджує різні частини мови в роді числі та відмінку добирає і розпізнає спільнокореневі слова: мир – мирний, яблуко - яблучний.
11. Уміє складати прості і складні речення зі сполучниками: а, але, і...і, то...то, адже, якщо б, тому що, коли; вживає вставні слова (мабуть, здається, напевне); порівняльні звороти зі сполучниками (мов, немов).
12. Розуміє, що в Україні українська мова є державною.
13. Правильно й чітко вимовляє всі звуки української мови; спілкується українською мовою.
14. Слухає і розуміє мовлення дорослих, казки, оповідання, вірші, запам'ятовує їх.

Комунікативна діяльність

1. Уміє підтримувати розмову, будує різні форми діалогу; бере участь у полілогах на визначені теми.
2. Слухає свого співрозмовника незалежно від міри своєї прихильності до нього; чітко і зрозуміло відповідає на запитання різного характеру.
3. Підтримує інтерес дітей до спілкування з однолітками в різних видах діяльності; вміє налагоджувати взаємини і партнерами по грі чи сцені.

4. Самостійно переказує казки, оповідання, дає характеристику вчинків персонажів.
5. Складає описові та сюжетні розповіді за дидактичною картинкою (за серією картин), порівняльні описи 2-х іграшок (предметів, дидактичних картин).
6. Виявляє словесну творчість: самостійно складає казки, короткі історії з включенням образів.
7. Складає описи-загадки; описує добре знайомі репродукції картин.
8. Бере участь у складанні колективного листа.

Розділ 8. Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу в 2022-2023 н.р.

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в закладах дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України.

Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу в 2022-2023 н.р.

1. *Базовий компонент дошкільної освіти*. Наук. керівник Піроженко Т.О. (Наказ МОН від 12.01.2021 №33).
2. *Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років*. Науковий кер. проекту Огнев'юк В.О. (Лист ІМЗО від 14.07.2020 №21.1/12-Г-572. Лист МОН від 23.07.2020 №1/11-4960)

Парціальні програми:

1. *Україна – моя Батьківщина. Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку*. За наук.ред. Рейпольської О.Д., авт. Каплуновська О.М., Кичата І.І., Палець Ю.М. (Пр. №3 від 21.06.2022 зареєстровано за номером №1.0009-2022).

2. *Казкова фізкультура. Парціальна програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.* Єфименко М.М. (Лист ІМЗО від 09.07.202019 №21.1/12-Г-627).
3. *Про себе треба знати, про себе треба дбати. Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку.* Лохвицька Л.В. (Лист ІМЗО від 04.12.2018 №22.1/12-Г-1049).
4. *Скарбниця моралі. Програма з морального виховання дітей дошкільного віку* (видання 2 оновлене зі змінами і доповненнями). Лохвицька Л.В. (Лист ІМЗО від 04.12.2019 №22.1/12-Г-1054).
5. *Мудрі шахи. Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шахи.* Семизорова В. В., Духновська О. І., Пащенко Л. Ю. (лист ІМЗО від 02.10.2020 №22.1/12-Г-803).
6. *Програма соціально-фінансової освіти дітей від 3 до 6 років «Афлатот».*

В освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної та варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти за **комплексними та парціальними програмами.**

<i>№ з/п</i>	<i>Назва програми</i>	<i>Автор програми</i>	<i>Прізвища, ініціали педагогів, які впроваджують дану програму</i>	<i>Вікова група, в якій працює педагог</i>	<i>Всього груп</i>
Комплексні програми					
1	«Українське дошкілля», освітня програма для дітей від 2 до 7 років	Наук. кер. проекту – Білан О., – редакція 2020 року	Всі педагоги закладу всього 30 педагогів		12
Парціальні, варіативні					
1	«Про себе треба знати, про себе треба дбати»	Лохвицька Л. В.	Педагоги II молодшої групи,	II молодша	2

			всього 2 педагоги		
2	Мудрі шахи. Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шахи.	Семизорова В. В., Духновська О. І., Пащенко Л. Ю.	Кропельницька Н.В.	Старша група №3	1
3	«Зерно любові», парціальна програма з духовно морального виховання	Оксана Шиян, Олена Франкевич	Ярослава Жукевич	Група раннього віку №1	1

Розділ 9. Основні показники реалізації та прогнозований результат Освітньої програми

Для вихованців і батьків:

- кожному вихованцю будуть створені умови для повноцінного особистісного росту;
- міцний стан здоров'я дітей буде сприяти підвищенню якості їх освіти;
- забезпечення індивідуального педагогічного та психологічного супроводу для кожної дитини;
- кожна сім'я отримує консультативну допомогу у вихованні і розвитку дітей, право участі в житті закладу, можливість вибору додаткових освітніх послуг;
- якість сформованості ключових компетенцій буде сприяти успішному навчанню дитини в школі;
- система додаткової освіти доступна і якісна.

Для педагогів:

- кожному педагогу буде надана можливість для підвищення професійної майстерності;
- кваліфікація педагогів дозволить забезпечити сформованість ключових компетенцій дошкільника;
- буде подальший розвиток умов для успішного освоєння педагогічних технологій;
- підтримка інноваційної діяльності.

Основні показники реалізації освітньої програми

Виконання Освітньої програми дасть змогу:

- удосконалити організацію освітнього процесу в закладі з метою забезпечення ефективної реалізації завдань державного стандарту;
- забезпечити формування у дітей дошкільного віку мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку;
- створити умови для якісного соціально-емоційного розвитку дитини старшого дошкільного віку як запоруки успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи;
- забезпечити компетентнісний підхід до освітнього процесу;
- розширити спектр додаткових освітніх послуг;
- забезпечити збереження психічного здоров'я дітей раннього та передшкільного віку;
- задовольнити освітньо-культурні потреби здобувачів освіти;

- удосконалити систему підвищення професійної майстерності педагогів, надаючи пріоритет самоосвіті;
- упровадження в освітню практику сучасних інформаційних і комунікаційних технологій;
- упровадження ефективних технологій співпраці з батьками в практиці психолого-педагогічного партнерства;
- використання сучасних освітніх технологій у роботі з дітьми.